

VALTIOVARAINVALIOKUNNAN MIETINTÖ 20/2008 vp

Hallituksen esitys eräiden matkustajatuomisten arvonlisä- ja valmisteverottomuuteen sekä tullittomuuteen liittyvien säännösten muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 8 päivänä lokakuuta 2008 lähettänyt valtiovarainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen eräiden matkustajatuomisten arvonlisä- ja valmisteverottomuuteen sekä tullittomuuteen liittyvien säännösten muuttamisesta (HE 145/2008 vp).

Jaostovalmistelu

Asia on valmisteltu valtiovarainvaliokunnan verojaostossa.

Asiantuntijat

Verojaostossa ovat olleet kuultavina

- finanssisihteeri Jenni Oksanen, valtiovarainministeriö

- tulliyli tarkastaja Tuula Nummela, Tullihallitus.

Kirjallisen lausunnon ovat asiassa antaneet

- Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry
- Terveys ry, Suomen ASH ry, Suomen Sydänliitto ry, Elämäntapaliitto ry, Filha ry, Hengistysliitto Heli ry ja Suomen Syöpäyhdistys ry
- Suomen Varustamot ry
- Ålands landskapsregering.

Sosiaali- ja terveysministeriö, Keskuskaupakamari, Suomen Kaupan Liitto ja Suomen Lentoemäntä- ja Stuerttiyhdistys ry ovat ilmoittaneet, ettei niillä ole huomauttamista asiaan.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi arvonlisäverolain ja valmisteverotuslain säännöksiä siltä osin kuin ne koskevat matkustajan Euroopan yhteisön ulkopuolelta Suomeen tuomien tavaroiden arvonlisä- ja valmisteverovapauksia. Tähän liittyen muutettaisiin myös tullilakia ja Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annettua lakia.

Ehdotetuilla muutoksilla pantaisiin täytäntöön kolmansista maista tulevien matkustajien tuomien tavaroiden vapauttamisesta arvonlisä- ja valmisteverosta annettu neuvoston direktiivi. Keskeisinä muutoksina nykyiseen lainsäädäntöön olisivat sen arvon korottaminen, jonka osalta matkustajan yhteisön ulkopuolelta tuomat tavarat vapautetaan arvonlisäverosta ja eri suuruisen arvon soveltaminen lento- ja meriliikenteen matkustajiin kuin muun liikenteen matkustajiin.

Lisäksi tehtäisiin vähäisiä muutoksia eräiden tuotteiden verovapauksia koskeviin määrällisiin rajoituksiin sekä eräitä tarkistuksia ja rakenteellisia muutoksia matkustajatuomisia koskevaan lainsäädäntöön.

Samalla tehtäisiin vähäinen muutos yksityis- henkilöiden lähettämien lahjojen tuonnin arvon-

lisä- ja valmisteverottomuutta koskeviin säännöksiin sekä lakitekniisiä tarkistuksia arvonlisäverolain tuonnin verottomuutta koskeviin eräisiin säännöksiin.

Lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan 1 päivänä joulukuuta 2008.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Yleisperustelut

Valiokunta puoltaa esityksen hyväksymistä vähäisin teknisluonteisin tarkennuksin.

Esityksellä toteutetaan kansallisessa lainsäädännössä ne muutokset, jotka aiheutuvat vuonna 2007 hyväksytystä uudesta matkatavaradirektiivistä (2007/74/EY). Direktiivi koskee Euroopan yhteisön ulkopuolelta tulevien matkustajien mukanaan tuomien tavaroiden arvonlisä- ja valmisteverovapautuksia, ja sitä sovelletaan myös liikenteeseen Ahvenanmaan maakunnan ja muun Suomen välillä.

Keskeisin muutos koskee verottomien tuomisten arvorajan korotusta nykyisestä 175 eurosta 300 euroon ja 430 euroon lento- ja merimatkustajille. Tärkeä on myös direktiiviin otettava oluen tuontia koskeva määrällinen rajoitus 16 litraa, minkä vuoksi vastaavasta väliaikaisesta ns. Suomen olutpoikkeuksesta voidaan luopua. Muutos koskee tältä osin siis yksinomaan sääntelyn oikeusperustaa. Alkoholijuomia koskevat muutokset ovat vähäisiä; ainoastaan viinin määrällistä rajoitusta korotettaisiin kahdesta neljään litraan.

Tupakkatuotteita koskevat ehdotukset vastaavat puolestaan nykyisiä tuontirajoituksia. Direktiivi itsessään antaisi mahdollisuuden soveltaa myös ehdotettuja alempia rajoituksia, mm. savukkeiden osalta 40 savuketta nyt ehdotetun 200 sijasta, mutta korkeampia rajoja on pidetty perusteltuina erityisesti Ahvenanmaan maakunnan kautta liikennöivien vesi- ja ilma-alusten verotoman myynnin merkityksen vuoksi.

Valiokunnalla ei ole huomautettavaa esityksen sisältöön. 2. lakiesitykseen kohdistuvaa tek-

nistä korjausta on perusteltu yksityiskohtaisissa perusteluissa.

Valiokunta kiinnittää kuitenkin huomiota esitykseen sisällyttömään lakiin ulkomaanliikenteessä olevissa matkustaja-aluksissa myytävien tavaroiden verottamisesta eräissä tapauksissa (397/1969) eli ns. muonitusverolakiin, jonka taustalla on pohjoismainen yleissopimus vuodelta 1969 (395/1969, SopS 29). Laissa säädelään mm. Suomen ja Ruotsin välillä liikennöiville matkustaja-aluksille myytäväksi luovutettujen tavaroiden verotuksesta. Lakia voidaan soveltaa, jos alus pysähtyy Ahvenanmaalla tai sen lähtöpaikka on Ahvenanmaalla.

Alukselle luovutetut tavarat ovat muonitusverolain mukaan arvonlisä- ja valmisteveron alaisia. Veroja ei kanneta kuitenkaan aluksen matkustajien tarvetta vastaavasta määrästä alkoholijuomia, olutta, tupakkavalmisteita sekä eräitä muita laissa lueteltuja tuotteita. Verovapaita ovat näiden lisäksi myös matkustajien tarvetta vastaavat määrät muuta tavaraa, jonka yksikköhinta alukselle tuotaessa ei ylitä 65 euroa.

Arvoraja on ollut voimassa samansuuruisena vuodesta 1997 asti. Se koskee käytännössä mm. tuotteita, joita ostetaan aluksilta tuliaisiksi. Tällaiset tuotteet ovat tyypillisesti kotimaisten tavarantoimittajien toimittamia suomalaisia designym. tavaroita. Niiden myynti on rajallista paitsi yksikköhinnan myös aluksilla käytössä olevan rajoitetun myyntitilan vuoksi. Niiden myynti ei siten vääristä kilpailua merkittäväällä tavalla. Toisaalta tavarat ovat omiaan herättämään kiinnostusta suomalaisiin tuotteisiin. Valiokunta pitää näistä syistä perusteltuna, että arvorajaa tarkistetaan kustannustason nousua vastaavasti.

Tätä koskeva esitys tulisi antaa eduskunnalle mahdollisimman pian.

Yksityiskohtaiset perustelut

2. laki, 12 §:n 2 momentin 2 kohta. Ahvenanmaan erillislain (2. laki) 12 §:ssä säädetään tavaroiden ja palvelujen verovapaasta myynnistä ammattimaisessa liikenteessä olevilla vesi- tai ilma-aluksilla Manner-Suomen ja Ahvenanmaan välillä matkustaville. Myynnin verottomuutta rajoitetaan 2 momentissa luettelemalla ne tavaroiden myynnit, joita verottomuus koskee. Tämä on tehty osin viittaamalla arvonlisäverolain uusiin säännöksiin verotta tuotavista tuotteista. Momentin 2 kohta koskee mm. eräitä tupakkatuotteita. Siinä olevan viittauksen tulisi kohdistua arvonlisäverolain 95 a §:ään, jossa on säädetty verotta tuotavista tupakkatuotteista. Lainkohdassa on viitattu kuitenkin epähuomiossa arvonlisäverolain 95 b §:ään, joka koskee yksinomaan alkoholijuomia. Viittaus pitäisi siis oikaista asiasisältöä vastaavaksi.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella valtiovarainvaliokunta ehdottaa,

että 1., 3. ja 4. lakiehdotus hyväksytään muuttamattomina ja

että 2. lakiehdotus hyväksytään muutoin hallituksen esityksen mukaisena paitsi 12 §:n 2 momentin 2 kohta muutettuna seuraavasti:

Valiokunnan muutosehdotus

12 §

Edellä 1 momentissa tarkoitettu tavaroiden myynti on verotonta vain siltä osin kuin se koskee:

(1 kohta kuten HE)

2) olutta, kuitenkin enintään 2 litraa kutakin matkustajaa kohden, muita kuin arvonlisäverolain 95 a §:ssä tarkoitettuja tupakkatuotteita sekä kahvia, teetä ja kosmetiikka-, suklaa- ja makeistuotteita;

Helsingissä 7 päivänä marraskuuta 2008

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Hannes Manninen /kesk
vpj. Kari Rajamäki /sd
jäs. Christina Gestrin /r
Kyösti Karjula /kesk
Esko Kiviranta /kesk
Jari Koskinen /kok
Mikko Kuoppa /vas
Reijo Laitinen /sd
Mika Lintilä /kesk
Olli Nepponen /kok

Tuija Nurmi /kok
Markku Rossi /kesk
Petri Salo /kok
Minna Sirnö /vas
Pia Viitanen /sd
vjäs. Hanna-Leena Hemming /kok
Heli Paasio /sd
Kimmo Sasi /kok
Johanna Sumuvuori /vihr
Tuula Väättäinen /sd.

Valiokunnan sihteerinä jaostokäsittelyssä on toiminut

valiokuntaneuvos Maarit Pekkanen.